

Englesko-hrvatski politološki rječnik: Diplomacija i međunarodni politički odnosi (II)

Priradio: **Damir Grubiša***

background information – informacija o pozadini događaja
backgrounder – informativni razgovor bez navođenja podataka
backstabber – saveznik sposoban za izdaju ili sklon izdaji
backscratching politics – politika uzajamnog češanja leđa; politika "usluge za uslugu"

backtracking – ponovno otvaranje pitanja nakon što je postignut dogovor

backwardness, political – politička zaostalost

backwoodsman – reakcionarni član Doma lordova (UK)

badge messenger – uniformirani glasnik koji donosi poruke zastupnicima u parlamentu (fig. posrednik koji donosi mito)

balanced – uravnotežen

~ **budget** – uravnotežen proračun

~ **regional development** – uravnoteženi regionalni razvoj

~ **of-payment support** – sredstva za uravnoteženje platne bilance

baloney – politički blef, politički nonsens

bamboo curtain – "bambusova zavjesa" (eufemistički izraz iz vremena Hladnog rata koji se odnosio na političku razdjelnicu između komunističkih i nekomunističkih država Istočne Azije, posebno na Narodnu Republiku Kinu)

ban of the threat to use force – zabrana prijetnje uporabom sile

banner state – država predvodnica

barnburners – beskompromisni politički ekstremisti (amer. slang)

barnstorming – štalska (izborna) kampanja (SAD)

Bar, the – odvjetništvo, advokatura

Bar of the House – parlamentarna šipka, kazna za prekršitelje poslovnika (UK)

bargaining, collective – kolektivno pregovaranje

barracking – sustavno glasno ometanje protivnika u parlamentu

base agreement – sporazum o vojnim bazama

military ~ – vojna baza

battleground states – države značajno zastupljene u izborničkom kolegiju (SAD)

bearer of the flag of truce – pregovarač, nositelj bijele zastave, predlagač primirja

bellicose state – ratoborna država

belligerency – ratoborno stanje, stanje rata

belligerent – neprijateljski, ratoboran, agresivan

~ **powers** – sile u ratnom sukobu

~ **rights** – prava ratujuće strane

benchmark – referentna točka

beneficiary, political – politički korisnik

Berlaymont – palača, sjedište Europske komisije u Bruxellesu

betrayal of trust – izdaja povjerenja

Bible belt – Biblijski pojas, konzervativne južne i središnje države SAD

bicycle theory – "teorija bicikla" (izraz vezan uz liberalizaciju trgovine: liberalizacija treba stalno napredovati jer će se u protivnom sustav urušiti)

bigemony – japansko-američko upravljanje svjetskim gospodarstvom

Big Five – Velika petorica (stalne članice Vijeća sigurnosti s pravom veta: Francuska, Kina, Rusija, SAD i Velika Britanija)

big foot – dosl. velika noga (američki kolokvijalni izraz među novinarima iz 1980-ih za slavne kolumniste i novinare)

Big Labor – udruga AFL-CIO i 98 pridruženih sindikalnih organizacija (SAD)

big stick policy – politika velike batine (izraz koji se vezuje za zamisao Theodora Roosevelta prema kojoj je američka dominacija jedna vrsta moralnog imperativa)

bilateral agreement – dvostrani sporazum

billiard ball model – model bilijarske lopte

Bill of Attainder – zakon na osnovi kojega se kažnjava za izdaju bez suđenja (UK)

biopolitics – biopolitika

bipartisan foreign policy – vanjska politika usuglašena između vlade i oporbe

bipolycentrism – bipolarizam koji prelazi u policentrizam (kraj Hladnog rata)

birth-control policy – politika kontrole rađanja

blackleg – štrajkbreher (SAD)

black list – crna lista

Black Muslims – Crni muslimani

* U pripremi priloga stručno i jezično su surađivale Mirela Landsman Vinković i Danijela Dolenc.

- Black Power** – Crna sila (pojam se vezuje za afroameričke pokrete protiv rasne diskriminacije u SAD-u)
- Black Rod** – zastupnik kraljevskog osoblja u parlamentu
- Black September** – Crni rujan (ime palestinske militantne organizacije odgovorne za pokolj na Olimpijskim igrama u Münchenu 1972)
- blanket agreement** – sporazum koji obuhvaća više pitanja
- block grant** – bespovratna pomoć središnjih vlasti lokalnim
- block a Bill** – spriječiti razmatranje nacrtu zakona
- Bloody Sunday** – Krvava nedjelja
- Blue Book** – plava knjiga, službena publikacija (UK)
- berets** – plave kape, pripadnici mirovnih snaga OUN-a
- helmets** – plave kacige, pripadnici mirovnih snaga OUN-a
- board meeting** – sastanak odbora
- Board of Governors** – Vijeće guvernera
- board of management** – upravni odbor
- boat people** – izbjeglice u čamcima (iz Vijetnama)
- body, advisory** – savjetodavno tijelo
- decision-making** – tijelo koje donosi odluke
- governing** – upravno tijelo
- permanent** – stalno tijelo
- bollweevil** – kukac štetočina, američki kolokvijalni izraz za senatore južnih država
- bona fide offer** – ponuda s dobrim namjerama
- border war** – pogranični rat
- borough council** – gradsko vijeće
- boundary dispute** – osporavanje granice
- brain drain** – odljev mozгова
- brainstorming** – neformalna razmjena mišljenja
- brainwashing** – pranje mozga
- breaking of diplomatic relations** – prekid diplomatskih odnosa
- breach of international law** – kršenje međunarodnog prava
- of parliamentary privilege** – kršenje parlamentarnog imuniteta
- of confidence** – izdaja povjerenja, izdaja tajne
- of contract** – nepoštivanje ugovora
- of etiquette** – kršenje diplomatske etikete
- of peace** – povreda mira
- of trust** – izigravanje povjerenja
- of negotiations** – prekid pregovora
- of the relations** – prekid odnosa
- bribe** – mito
- bribery** – podmićivanje
- brief** – rezime činjenica, diplomatska instrukcija
- brief a Minister** – obavijestiti ministra o svim potrebnim podacima o nekom pitanju
- briefing note** – kratak podsjetnik
- briefing paper** – podsjetnik s analizom stanja
- bring Parliament in contempt** – iskazati nepoštovanje prema parlamentu
- brinkmanship** – pregovaranje do granice prekida pregovora
- broad guide lines** – osnovne smjernice
- brokered convention** – stranačka konvencija na kojoj u prvom krugu nije utvrđen kandidat (SAD)
- Bruges Group** – Skupina iz Bruges (konzervativni protivnici EU-a)
- Brusselsization** – briselizacija
- budget appropriation** – proračunska raspodjela
- statement (speech)** – prijedlog proračuna u parlamentu
- authorization** – usvajanje proračuna
- budgetary discipline** – proračunska disciplina
- equilibrium** – proračunska ravnoteža
- Policy Committee** – Odbor za proračunsku politiku
- requirements** – prihod potreban da bi se namirio proračun
- budgeting** – planiranje prihoda i rashoda
- buffer state** – tampon država
- zone** – tampon zona
- build down race** – trka u smanjenju naoružanja
- Bureau of the EP** – Ured Europskog parlamenta
- bury the hatchet** – zakopati ratnu sjekiru, prekinuti neprijateljstva
- Business Committee** – odbor Donjeg doma koji planira vrijeme pojedinih rasprava (UK)
- of the House** – dnevni red Donjeg doma (UK)
- policy** – poslovna politika
- by default** – po službenoj dužnosti, automatski
- by friendly exchange and cooperation** – putem prijateljske razmjene i suradnje
- by peaceful means** – miroljubivim sredstvima
- by virtue of office** – na osnovi dužnosti
- by-law** – statut, pravilnik, uredba
- camera, in** – odluka donesena na zatvorenoj sjednici
- campaign trail** – aktivnosti tijekom predsjedničke kampanje
- capacity as chairman, in** – u svojstvu predsjedavajućeg
- capacity, in advisory** – u savjetodavnom svojstvu
- capacity, in unofficial** – u neslužbenom svojstvu
- capital city** – glavni grad
- capital, political** – politički kapital
- career diplomat** – karijerni diplomat, profesionalni diplomat
- Carnation Revolution** – karanfilska revolucija (Portugal, 1974)
- carpetbagger** – kandidat koji ne živi u izbornoj jedinici u kojoj se natječe (SAD)
- catch the Speaker's eye** – privući pozornost predsjednika parlamenta (UK)
- cattle show** – stočni sajam (fig. zajednički istup svih predsjedničkih kandidata, SAD)
- ceasefire agreement** – sporazum o prekidu vatre
- ceremony of state** – državna proslava, državna ceremonija
- cessation of hostilities** – prekid neprijateljstava
- of violence** – prekid nasilja
- chain of command** – zapovjedni lanac
- chairman** – predsjedavajući
- chairperson** – predsjedavajući
- chairwoman** – predsjedateljica
- chairman of Ways and Mean** – zamjenik predsjednika parlamenta (UK)
- chameleonism** – kameleonstvo
- chancellery** – kancelarija, ured kancelara, tajništvo veleposlanstva
- Chancellor of the Duchy of Lancaster** – kancelar vojvodstva Lancaster (fig. ministar bez lisnice, UK)
- Chancellor of the Exchequer** – ministar financija (UK)
- Chancellor's Autumn statement** – rebalans proračuna (UK)
- Chapter VII Resolution** – Rezolucija o primjeni VII. glave Povelje UN o uporabi sile
- Charge d' Affaires ad interim** – privremeni otpravnik poslova
- Charge d' Affaires permanent** – stalni otpravnik poslova
- Charter of Fundamental Rights** – Povelja o temeljnim pravima
- Charter of Paris** – Pariška povelja
- Charter of the United Nations** – Povelja Ujedinjenih naroda
- Chatham House Rules** – pravila Chatham Housea (pravilo o povjerljivosti razgovora na znanstvenim i stručnim skupovima)
- Chequers** – ljetna rezidencija britanskog premijera
- chief of protocol** – šef protokola
- Chief Minister** – predsjednik vlade poluautonomne pokrajine u Indiji
- Chief of Staff** – načelnik glavnog stožera, predstojnik Ureda predsjednika (SAD)
- Chief Officer** – načelnik odjela u lokalnoj upravi (UK)
- Chief Secretary to the Treasurer** – glavni tajnik trezora, ministar za proračun
- Chiltern Hundred, stewardship of** – položaj u vlasti inkompatibilan sa zastupničkom funkcijom
- circulation battle** – konkurentska borba za novinsku nakladu
- citizen, naturalized** – naturalizirani građanin
- Citizens Advice Bureau** – Ured za besplatnu pravnu pomoć (UK)
- citizen's Europe** – Europa građana
- citizenship of the Union** – građanstvo EU-a
- city state** – grad-država
- Civic Forum** – građanski forum
- civic center** – gradska kuća, prostorije Gradskog vijeća
- civic community** – građanstvo, zajednica građana
- civic dignitaries** – gradski dužnosnici
- civil affairs** – civilni poslovi
- Civil and Public Services Association** – sindikat zaposlenika u javnoj upravi (DK)
- civil commotion** – građanski neredi
- defence** – civilna zaštita

- disorder** – građanski neredi
servant – službenik javne uprave (državne i nedržavne)
service – javna uprava
status – građanski status
- classified information** – tajni podaci, povjerljivi podaci
claw back – oduzimanje novca koji je proračunom već bio raspoređen
clean bill – pročišćen tekst zakonskog prijedloga (SAD)
clerical error – administrativna pogreška
clerical staff – činovništvo
Clerk of the House – voditelj stručne službe parlamenta (UK i SAD)
Clerk of the Parliament – voditelj stručne službe Gornjeg doma (UK)
client state – ovisna država
clique, political – politička klika
close cooperation – bliska suradnja
 ~ **union** – čvrst savez
- closure motion** – prijedlog za prekidanje rasprave
coat-tails of President – izbori za Predstavnički dom i trećinu Senata koji se održavaju na dan predsjedničkih izbora (SAD)
code of conduct – kodeks ponašanja
 ~ **of practice** – pravila ponašanja organizacije ili upravnog tijela
codetermination – suodlučivanje
codification of international law – kodifikacija međunarodnog prava
coexistence, active – aktivna koegzistencija
 ~ **peaceful** – miroljubiva koegzistencija
Cohesion Fund – Kohezijski fond (EU)
cohesive force – kohezivna snaga
collective note – kolektivna (diplomatska) nota
 ~ **self-defense** – kolektivna samoobrana
collegiate decision – kolektivna odluka, kolegijalna odluka
collision of interest – sukob interesa
collusion – politička zavjera
collusive action – zavjerenička akcija
comity – diplomatska forma pristojnosti
Commission Delegation – izaslanstvo Komisije, diplomatsko predstavništvo Europske komisije
Commission on Human Rights – Komisija za ljudska prava (OUN)
commitology – komitologija, odborski sustav odlučivanja (EU)
commencement of political negotiations – početak političkih pregovora
commercial attaché – gospodarski izaslanik u diplomatsko-konzularnom predstavništvu
counsellor – gospodarski savjetnik u veleposlanstvu
Commission of the European Union – Komisija Europske unije
Commissioner of Inland Revenue – povjerenik unutarnjih prihoda (UK)
commitment to a negotiated settlement – obvezivanje na rješenje pregovorima
Committee of Privileges – mandatni odbor, odbor koji istražuje kršenja zastupničkog imuniteta (UK)
Committee of experts – Odbor stručnjaka
Committee of Regions – Odbor regija (EU)
Committee of Selection – Odbor za imenovanje (UK)
Committee of the Whole – Donji dom kad raspravlja kao odbor (DK)
committee, conciliation – odbor za usuglašavanje
committee, consultative – savjetodavni odbor
committee, liaison – odbor za vezu
Committee, Political – Politički odbor (EU)
committee, inquiring – istražni odbor
committee, study – studijski odbor
Common Agricultural Policy – zajednička poljoprivredna politika, poljoprivredna politika (EU)
common – zajednička
 ~ **cause** – zajednička stvar
 ~ **commercial policy** – zajednička trgovinska politika, trgovinska politika (EU)
 ~ **foreign and security policy** – zajednička vanjska i sigurnosna politika (EU)
 ~ **ownership** – zajedničko vlasništvo
Commons, House of – Donji dom britanskog parlamenta
Commonwealth Secretariat – Tajništvo Commonwealtha
communiqué – službeno priopćenje
- community** – lokalna zajednica
 ~ **charge** – lokalni porez
 ~ **council** – vijeće lokalne zajednice
 ~ **institutions** – institucije EU-a
 ~ **legislation** – zakonodavstvo EU-a
competence – nadležnost
 ~ **exclusive** – isključiva nadležnost
 ~ **general** – opća nadležnost
compliance conference – konferencija o provedbi sporazuma
compensatory war damages – naknada pretrpljene ratne štete
competent authorities – nadležna tijela
complementary legislation – dopunsko zakonodavstvo (EU)
compliance of agreement – poštivanje sporazuma
comprehensive peace operation – cjelovita mirovna operacija
 ~ **peace treaty** – cjelovit mirovni sporazum
Comptroller – dužnosnik koji ispituje financijsko poslovanje tijela uprave (UK)
comrade-in-arms – suborac
concealed negotiating goals – skriveni (prikriveni) ciljevi pregovaranja
concede defeat – priznati poraz na izborima
concerned parties – zainteresirane strane
concession, diplomatic – diplomatska koncesija, diplomatski ustupak
concession speech – govor poraženog kandidata, priznavanje poraza
conciliation committee – odbor za usuglašavanje
 ~ **procedure** – postupak pomirenja
conclude and implement arrangements – aranžman sklapanja i primjene sporazuma
concluding clause – završna klauzula
 ~ **statement** – završna izjava, zaključna izjava
concomitant political action – prateća politička akcija
concordat – konkordat (sporazum države i Katoličke crkve)
concurrent political action – istodobna politička akcija
conditional acceptance – uvjetno prihvaćanje
 ~ **offer** – uvjetna ponuda
 ~ **on the acceptance** – pod uvjetom da netko drugi prihvati
condominium – kondominij (zajednička vladavina dviju država nad kolonijom ili protektoratom)
conduct – voditi
 ~ **negotiations** – voditi pregovore
 ~ **official relations** – održavanje službenih odnosa
conference agenda – dnevni red konferencije
diplomatic – diplomatska konferencija
intergovernmental – međuvladina konferencija
papers – konferencijski dokumenti
of ambassadors – konferencija veleposlanika
on Security and Cooperation in Europe – Europska konferencija o sigurnosti i suradnji
proceedings – zapisnik s konferencije, zbornik radova s konferencije
room papers – radni materijali konferencije
table – konferencijski stol
timetable – lista govornika na konferenciji
international – međunarodna konferencija
confidence-building measures – mjere izgradnje povjerenja
confidential document – povjerljiv dokument
conflict of long standing – dugotrajan sukob
conflict spreading – širenje sukoba
conflict-ridden – razdiran sukobima
conflict settlement – rješenje sukoba sporazumom
conflictuality – konfliktnost
confrontational politics – politika sukobljavanja
Congressional Record – stenogram zasjedanja Kongresa
congressman – kongresnik, član Kongresa SAD-a
congresswoman – kongresnica, članica Kongresa SAD-a
conjunctural policy – konjunktorna politika
Conjunctural Policy Committee – Odbor za konjunkturu politiku (EU)
conscientious objection – prigovor savjesti
Consent Calendar – popis nespornih zakonskih prijedloga (SAD)
consent of the parties – suglasnost strana
conspiracy, political – politička urota, politička zavjera
of silence – zavjera šutnje

- theory** – teorija urore, teorija zavjere
Consul General – generalni konzul
consular agent – konzularni službenik
immunities – konzularni imuniteti
corp – konzularni zbor (kor)
protection – konzularna zaštita
Consulate General – generalni konzulat
contain the conflict – zadržati sukob u danim granicama; spriječiti širenje sukoba
containment policy – politika zadržavanja prijetnje ratom
contingency plan – plan za nepredviđene slučajeve, plan za izvanredne prilike
contingency reserve – sredstva za neočekivane potrebe
contingent expenses – stavka državnog proračuna za nepredviđene slučajeve
contract under negotiations – ugovor o kojemu se pregovara
contract under seal – zaključeni ugovor, ugovor potvrđen pečatima potpisnika
contracting (high) parties – (visoke) ugovorne strane
states – države ugovornice
contractual relations – ugovorni odnosi
contraventions and maladministration – prekršaj i loše upravno postupanje
contributing factor – čimbenik doprinosa, čimbenik utjecaja
contributing causes – uzroci koji pridonose
control instruments – instrumenti kontrole, sredstva nadzora
controversial question – kontroveržno pitanje
convenor – sazivač sastanka
Convention on the Future of Europe – Konvencija o budućnosti Europe
convention, implementing – provedbena konvencija
convergence criterion – konvergencijski kriterij
political – politička konvergencija
sustainable – održiva konvergencija
conviction politics – politika zasnovana na čvrstim uvjerenjima (fig. uskogrudna politika)
cooperation, administrative – administrativna suradnja
European political – europska politička suradnja (EU)
in civil matters – suradnja u građanskim pitanjima
cooperative procedure – postupak suradnje (donošenje zakona u Europskom parlamentu postupkom suradnje)
cordial relations – srdačni odnosi
correcting a record – bilježenje promjene opredjeljenja nakon glasovanja (SAD)
correspondent – korespondent, dopisnik
corridors of power – koridori moći
counsellor – pravni savjetnik, savjetnik u veleposlanstvu
council chamber – dvorana gradskog vijeća, dvorana sudskog vijeća
Council, European – Europsko vijeće
Council leader – vođa vodeće stranke u gradskom vijeću
Council of Europe countries – zemlje-članice Vijeća Europe
council officers – zaposlenici lokalnih vlasti
counterinsurgency forces – protuustaničke snage
counter-espionage – kontrašpijunaža, protuobavještajna služba
counter-intelligence – protuobavještajna služba, protuobavještajna aktivnost
country of origin – zemlja podrijetla
county council – okružno, pokrajinsko vijeće
county town – sjedište okruga, pokrajine
Court of St. James – službena rezidencija britanskog monarha
Court of Appeal – Prizivni sud, Apelacijski sud
Court of First Instance – prvostupanjski sud (EU)
covering note – popratno pismo (objašnjava svrhu dokumenata u privitku)
cover-up – prikriti
covert operation – tajna operacija
credentials – akreditivi, vjerodajnice
committee – odbor za verifikaciju mandata
cross-benches – sjedišta u parlamentu u kojima sjede neovisni zastupnici
crossbencher – neovisan zastupnik
cross-border cooperation – prekogranična suradnja
Crown Privilege – sudski imunitet vlasti (UK)
Crown, the – Kruna, monarh (UK)
crucial political question – ključno političko pitanje
cryptoanalysis – analiza šifriranog teksta
cryptography – kriptografija, šifriranje
cultural exchange agreement – sporazum o kulturnoj razmjeni
diplomacy – diplomacija
backchannel – zakulisna diplomacija
basketball – košarkaška diplomacija (fig. sportska diplomacija)
bilateral – dvostrana diplomacija, bilateralna diplomacija
byzantine – bizantska (fig. tajna diplomacija)
citizen – građanska diplomacija
coalition – koalicijska diplomacija
coercive – diplomacija sile
conference – konferencijska diplomacija
cut-price – štedljiva diplomacija
international – međunarodna diplomacija
public – javna diplomacija
secret – tajna diplomacija